

Finansdepartementet

2018-10-29
1 (2)
Dnr 2018:01243

Yttrande över Tillitsdelegationens betänkanden Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47) och En lärande tillsyn (SOU 2018:48)

Sammanfattning

Skolverket ställer sig i allt väsentligt bakom den problembild och de bedömningar som Tillitsdelegationen för fram i betänkandena Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47) och En lärande tillsyn (SOU 2018:48), när det gäller styrningen och tillsynen på skolans område. Hur väl styrningen av skolan fungerar idag varierar visserligen mellan olika skolor och skolhuvudmän. Skolverket delar dock generellt delegationens bild av att dagens styrsystem för skolan i viktiga avseenden är alltför detaljerat och fragmenterat för att ge huvudmän, rektorer och lärare bästa möjliga förutsättningar att verka för att nå skolans övergripande mål. Skolverket vill här särskilt lyfta utmaningarna kopplade till det stora antalet riktade statsbidrag på skolans område. Enligt myndigheten vore det positivt för utvecklingen av skolan om styrningen och ledningen utvecklades i en mer tillitsbaserad riktning, i enlighet med de principer som delegationen för fram.

I nedanstående avsnitt kommenterar Skolverket några särskilda delar av huvudbetänkandet Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47).

Avsnitt 7.1.1 Förslag om förstärkt beslutsstöd och dialog för en mer koordinerad styrning av kommuner och landsting

Skolverket delar delegationens syn på vikten av att styrningens samlade konsekvenser för berörda verksamheter analyseras löpande. Delegationen framhåller bland annat att de ser behov av att det skapas en struktur i t.ex. Regeringskansliet för att genomföra så kallade systemanalyser inom utpekade verksamhetsområden. Skolverket vill i detta sammanhang betona vikten av att den kompetens som finns inom t.ex. Skolverket och andra centrala myndigheter på skolområdet utnyttjas på lämpligt sätt, i de fall analyserna avser skolväsendet. Vad gäller förslaget om att skapa en nationell konsultationsordning för utvecklad dialog mellan regeringen, kommuner och landsting vill Skolverket framhålla att deltagande från såväl skolmyndigheter som enskilda huvudmän bör övervägas i de fall dialogen avser frågor inom skolans område. Det skulle öka förutsättningarna att staten talar med en samlad röst gentemot kommunsektorn.

Avsnitt 7.1.1 Förslag om att regeringen ska använda sig av generella statsbidrag som huvudprincip

Skolverket delar den problembild som Tillitsdelegationen ger avseende konsekvenserna av ett stort antal riktade statsbidrag på skolområdet. Skolverkets bedömning är att färre och mer generella bidrag än idag bl.a. skulle ge kommuner och andra huvudmän bättre planeringsförutsättningar och bidra till att de ekonomiska medlen utnyttjas på ett effektivare sätt i skolans verksamhet. Liksom delegationen ser också Skolverket att riktade bidrag kan vara ändamålsenliga som komplement till mer generella bidrag om det finns ett nationellt intresse av samordnad utveckling i kommuner, t.ex. investeringar i specifik teknisk infrastruktur.

Avsnitt 7.1.2 Rekommendation om att skapa effektiva strukturer för att utveckla en datadriven mål- och resultatstyrning

Skolverket tillstyrker, vad gäller skolans område, delegationens rekommendation att regeringen bör ge lämpliga myndigheter i uppdrag att inventera vilka data som rapporteras från kommuner och landsting i syfte att förenkla eller, om behov finns, utvidga datainsamlingen för en bättre utvärdering och kunskapsutveckling.

Avsnitt 7.4.2 Förslag om att ta bort tvingande bestämmelsen om vitesföreläggande i skollagen

Skolverket tillstyrker förslaget att ta bort den tvingande bestämmelsen om vitesföreläggande i vissa situationer i 26 kap. 27 § skollagen (2010:800). Skolverket avstyrkte införandet av en sådan tvingande bestämmelse i remissvaret på Friskolekommitténs betänkande Friskolorna i samhället (SOU 2013:56).

På Skolverkets vägnar

Katarina Tiväng
vik stabschef

Johan Brandt
Verksamhetscontroller

Detta yttrande har beslutats av vik stabschef Katarina Tiväng. I ärendets slutliga handläggning har verksamhetscontroller Johan Brandt och verksamhetscontroller Anders Lindquist deltagit.